

Zwiększenie roli UE w Organizacji Narodów Zjednoczonych

Biorąc pod uwagę coraz bardziej niestabilną sytuację pod względem bezpieczeństwa, wzmocnienie pozycji Unii Europejskiej jako jednego ze światowych decydentów wydaje się coraz pilniejsze. W nowym sprawozdaniu Komisji Spraw Zagranicznych PE twierdzi się, że UE mogłaby skuteczniej rozgrywać swoją politykę zagraniczną, gdyby wzmocniła swoją pozycję w Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), która obchodzi w tym roku 70. rocznicę powstania.

UE w systemie Narodów Zjednoczonych – oddany partner o ograniczonym statusie

UE i ONZ wyznają te same podstawowe wartości, zapisane w [Karcie Narodów Zjednoczonych z 1945 r.](#) oraz [Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 r.](#) Jedną z najważniejszych zasad stosowanych w działaniach zewnętrznych UE jest [skuteczny multilateralizm](#), a ONZ – jako jedyna organizacja międzynarodowa, w której reprezentowane są wszystkie suwerenne państwa świata – stanowi główne forum szerzenia tej zasady. UE wraz z państwami członkowskimi jest największym [płatnikiem](#) na rzecz systemu Narodów Zjednoczonych i czynnie uczestniczy w działaniach na rzecz pokoju i bezpieczeństwa na świecie prowadzonych pod auspicjami ONZ za pośrednictwem swojej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Artykuł 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) [stanowi](#), że UE sprzyja „wielostronnym rozwiązaniom”, w szczególności w ramach ONZ, i postępuje w poszanowaniu „zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego”. Wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego UE uzyskała osobowość prawną i przejęła prawa oraz status Wspólnoty Europejskiej w ONZ. W 2010 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ [odrzucało](#) wniosek UE o aktualizację jej statusu obserwatora. W 2011 r. [przyznało](#) jednak UE większe – choć zdaniem niektórych czysto [symboliczne](#) – prawa uczestnika, pozwalające przedstawicielom UE na przedstawianie wspólnego stanowiska UE, zabieranie głosu oraz rozprowadzanie komunikatów UE jako oficjalnych dokumentów.

Parlament Europejski – starania o zwiększenie roli UE w ONZ

Parlament Europejski śledzi współpracę między UE a ONZ oraz kontroluje wsparcie finansowe i polityczne, jakiego Unia udziela ONZ. PE utrzymuje również ścisłe bezpośrednie stosunki z ONZ. Przewodniczący i wysokiej rangi przedstawiciele PE odbywają dwustronne spotkania z wysokiej rangi urzędnikami ONZ, a delegacje PE regularnie udają się z wizytą do ONZ i organizacji z nią powiązanych. Niedawno – w dniach 1–3 listopada 2015 r. – z wysokiej rangi urzędnikami ONZ [spotkała się](#) w Nowym Jorku delegacja Komisji Spraw Zagranicznych (AFET) i Podkomisji Praw Człowieka (DROI).

Długofalowym celem pozostaje członkostwo UE w Radzie Bezpieczeństwa

PE wielokrotnie apelował do UE, aby wzmocniła swoją pozycję w ONZ, np. w [zaleceniu](#) dla Rady z kwietnia 2014 r. w sprawie 69. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ. W nowym sprawozdaniu komisji AFET przyjętym w dniu 13 października w sprawie roli UE w ONZ (sprawozdawca: Paavo Väyrynen, ALDE, Finlandia) ponowiono ten apel, domagając się większego uwidocznienia czynnej roli odgrywanej w ONZ przez UE i państwa członkowskie. Nawiązując do konfliktu we wschodniej Ukrainie, konfliktów w Syrii i Iraku oraz umocnienia się Państwa Islamskiego jako organizacji terrorystycznej, w sprawozdaniu zaapelowano do UE o zwiększenie swoich wpływów i wpływów państw członkowskich w systemie Narodów Zjednoczonych, aby skuteczniej osiągała ona cele swojej polityki zagranicznej.

W sprawozdaniu podkreślono, że długofalowym celem jest w dalszym ciągu członkostwo UE w Radzie Bezpieczeństwa ONZ w poszerzonym składzie, oraz zwrócono uwagę na aktualne [priorytety](#) UE na 70. sesję

Zgromadzenia Ogólnego ONZ, a zwłaszcza na systematyczne [apele](#) Unii o reformy w systemie Narodów Zjednoczonych, w tym w „trudnych” obszarach takich jak Rada Bezpieczeństwa. Wysoką przedstawiciel UE wezwano do wypracowywania wspólnego stanowiska UE w sprawach wchodzących w zakres mandatu Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz czuwania nad tym, aby państwa członkowskie UE zasiadające w Radzie Bezpieczeństwa (Francja i Wielka Brytania są stałymi członkami, natomiast Hiszpania jest obecnie członkiem niestałym) broniły wspólnego stanowiska UE. W sprawozdaniu wezwano Radę Bezpieczeństwa ONZ do rewizji „niejasnej” procedury [wyboru](#) sekretarza generalnego ONZ, która następnym razem ma zostać przeprowadzona w 2016 r.

[Sprawozdanie](#) komisji AFET w sprawie roli UE w ONZ – jak lepiej osiągać cele polityki zagranicznej UE (2015/2104(INI)) ma być omawiane przez Parlament Europejski w dniu 23 listopada 2015 r. w Strasburgu.